

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6Co/116/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8611202232
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 02. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Wagshalová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2017:8611202232.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a členov senátu JUDr. Petra Straku a JUDr. Michala Boroňa v právnej veci žalobcu: Orange Slovensko, a.s., so sídlom Metodova 8, 821 08 Bratislava, IČO: 35 697 270, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou Bobák, Bollová a spol., s.r.o., so sídlom Dr. Vladimíra Clementisa 10, 821 02 Bratislava, IČO: 35 855 673, proti žalovanému: F. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XXX/X, XXX XX Q., zastúpenému opatrovníčkou T. G., rod. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XXX/X, XXX XX Q., zastúpenou JUDr. Ambrózom Motykom, advokátom so sídlom Nám. SNP 7, 091 01 Stropkov, o zaplatenie 795,76 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Svidník č.k. 8C/25/2015-71 zo dňa 16.02.2016 takto

rozhodol:

Zrušuje sa rozsudok vo výrokoch III., IV. a v rozsahu zrušenia sa vec vracia súdu 1. inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

Predmet konania

1. Žalobca sa žalobou domáhal zaplatenia 795,76 eur s príslušenstvom. Žalobca vzal žalobu v celom rozsahu späť. Opatrovníčka žalovaného vzájomným návrhom žiadala, aby žalobca vydal žalovanému bezdôvodné obohatenie vo výške 1.404,46 eur.

Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Svidník ako súd prvej inštancie (ďalej len „súd“) rozhodol, že cit.:

„I. Konanie o žalobe žalobcu z a s t a v u j e .

II. Žalobca je povinný zaplatiť žalovanému 1.079,02 Eur a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

III. V prevyšujúcej časti protižalobu žalovaného z a m i e t a .

IV. Žalobca je povinný nahradiť žalovanému trovy konania vrátane trov konania o obnove konania vedeného na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 3C/64/2013 vo výške 775,37 Eur a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Ambróza Motyku, advokáta.“

3. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že skutkovo mal za preukázané, že dňa 08.08.2009 žalovaný podpísal Zmluvu o pripojení č. T predloženú žalobcom, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému SIM kartu č. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX. Tejto SIM karte bolo pridelené účastnícke telefónne číslo. Z Dodatku k zmluve o pripojení zo dňa 08.08.2009 vyplýva, že žalobca mal odpredať žalovanému mobilný

telefón E. A.XXX V. za kúpnu cenu 19 eur (bod 1.2 dodatku, označený ako dohoda strán o predaji koncového telekomunikačného zariadenia). Taktiež podpísal aj ďalší Dodatok k Zmluve o pripojení so službou K., na základe ktorého mu mal žalobca odpredať mobilný telefón Z. XXXX C. za kúpnu cenu 29 eur (bod 1.2 dodatku, označený ako dohoda strán o predaji koncového telekomunikačného zariadenia). Z výsledkov psychiatrického vyšetrenia žalovaného vykonaného psychiatrom F. J. A. dňa 22.02.2008 súd zistil, že žalovaný trpí mentálnou retardáciou stredného stupňa. Pacient kontakt nenadviaže, na otázky neodpovedá, zadaným otázkam nerozumie. Má ukončené 4 ročníky osobitnej školy, nevie čítať ani písať. Hovorí rómsky. Aj keď jeho stav zatiaľ nevyžaduje farmakologickú liečbu, ide o trvalý stav. Pacient nie je schopný systematickej pracovnej činnosti, potrebuje dohľad a starostlivosť inej osoby. Tomuto vyšetreniu predchádzalo psychologické vyšetrenie F. F. (21.02.2008) so záverom stredná mentálna retardácia - D.. Z konečného vyúčtovania pohľadávky oprávneného a trov exekúcie súdneho exekútora P. X. F., Exekútorový úrad A., súd zistil, že exekučné konanie proti žalovanému ako povinnému v prospech žalobcu ako oprávneného vedené pod sp. zn. 6Er/476/2012 bolo ukončené 30.04.2014. V exekučnom konaní bola vymožená pohľadávka oprávneného spolu vo výške 1.079,02 eur a trovy exekúcie vo výške 325,44 eur. Zo spisu Okresného súdu Svidník sp. zn. 6Er/476/2012 súd zistil, že v uvedenom exekučnom konaní bola vymáhaná pohľadávka na základe exekučného titulu, ktorým bol platobný rozkaz Okresného súdu Svidník č.k. 7Ro/67/2011-27 zo dňa 27.04.2011. Opatrovníčka (matka) žalovaného vo svojej výpovedi na nariadenom pojednávaní po tom, čo žalovaný nereagoval na výzvy súdu uviedla, že takýto je jeho stav od narodenia. Žalovaný nerozpráva po slovensky, rozpráva len po rómsky. Nevie ani čítať a ani písať, vie sa len podpísať, a to tlačeným písmom a zložitou. Chodil do školy v Q., ale už v prvom ročníku ho vylúčili, a tak chodil do špeciálnej školy, kde horko-ťažko skončil tretí ročník. Počas tej doby sa nenaučil ani písať a ani čítať a do školy skôr nechodil, za čo bola ona dokonca odsúdená. Žalovaný nie je schopný ani sám nakupovať, vie len (keď sú napr. spoločne v potravinách) ukázať, čo by chcel a ona mu to kúpi.

4. Na zistený skutkový stav prijal právny záver, podľa ktorého mal súd za preukázané, že žalovaný trpí stredne ťažkou mentálnou retardáciou (duševnou poruchou), ktorá ho robila neschopným na právny úkon - uzavretie zmluvy o pripojení so žalobcom. Zmluva mala byť uzavretá dňa 08.08.2009, pričom psychiatrické vyšetrenie so záverom, že zdravotný stav žalovaného je trvalý a potrebuje dohľad a starostlivosť inej osoby je zo dňa 22.02.2008. Pre platnosť zmluvy o pripojení je nevyhnutné, aby účastník bol schopný pochopiť rozsah práv a povinností, ktoré mu z tejto zmluvy plynú. Žalovaný, ale nevie ani čítať a ani písať (vie sa len podpísať), a tak sa nemohol oboznámiť s písomnou zmluvou o pripojení a s obsahom dodatkov k tejto zmluve. Taktiež neovláda ani slovenský jazyk (ovláda iba rómsky jazyk), a tak je veľmi málo pravdepodobné, že by bol osobne ústne poučený o právach a povinnostiach zamestnancom žalobcu pri uzatváraní zmluvy (v rómskom jazyku). Navyše aj keby poučený bol, z výsledkov psychiatrického vyšetrenia je zrejme, že trpí mentálnou retardáciou stredného stupňa (D.), čo je úroveň imbecility. Žalovaný pri vyšetrení (ale ani na nariadenom pojednávaní) kontakt nenadviazal a na otázky neodpovedal. Je teda zrejme, že takýmto poučeniam zo strany žalobcu by pri uzatváraní zmluvy nerozumel a nepochopil by obsah uzatvárateľnej zmluvy o pripojení. Zmluva o pripojení, od ktorej žalobca odvíjal uplatnený nárok, je tak v zmysle § 38 ods. 2 OZ absolútne neplatná. Pre úplnosť súd poznamenáva, že žalovaný trpí viditeľne duševnou poruchou, a preto nie je možné konštatovať, že by to bol on, kto neplatnosť zmluvy zaviniel. Naopak, je to práve žalobca (ako dodávateľ telekomunikačných služieb), od ktorého je potrebné vyžadovať konanie s odbornou starostlivosťou pri uzatváraní zmlúv s klientmi (spotrebiteľmi). Ak dodávateľ koná v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti, tak ustanovenie § 7 ods. 2 písm. a) zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa výslovne takéto konanie považuje za nekalú obchodnú prax. V dôsledku neplatnosti zmluvy o pripojení sú účastníci tohto zmluvného vzťahu povinní v zmysle citovaného ustanovenia § 457 OZ navzájom si vrátiť poskytnuté plnenia. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením z tohto neplatného právneho úkonu, čo je v prípade žalobcu majetkový prospech získaný výkonom súdneho rozhodnutia (exekúciou), ktorým bol priznaný nárok z uvedenej (neplatnej) zmluvy. Z konečného vyúčtovania pohľadávky vyhotoveného súdnym exekútorom P. X. F. je zrejme, že v prospech žalobcu (ako oprávneného) bola v exekučnom konaní vymožená suma 1.079,02 eur. Vymožené boli taktiež trovy exekúcie vo výške 325,44 eur. Žalovaný zastúpený opatrovníčkou protinávhrhom žiadal vydanie bezdôvodného obohatenia od žalobcu vo výške 1.404,46 eur (1.079,02 eur vymožená pohľadávka s príslušenstvom v prospech žalobcu a 325,44 eur trovy exekúcie). Súd však protinávhrh žalovaného považoval za dôvodný len v rozsahu 1.079,02 eur, pretože vymožené trovy exekúcie (325,44 eur) nie sú majetkovým prospechom získaným žalobcom. Žalobca nie je subjektom, ktorý by sa v tejto časti bezdôvodne obohatil, a tak nie je ani vecne pasívne legitimovaný na vydanie bezdôvodného obohatenia. Preto súd protinávhrhu žalovaného vyhovel len v rozsahu zaplatenia 1.079,02 eur a prevyšujúcej časti jeho protinávhrh zamietol.

Aj keď ustanovenie § 61 Exekučného poriadku stanovuje, že navrátenie do predošlého stavu je v exekučnom konaní vylúčené, táto úprava zákazu "restitutio in integrum" v exekučnom konaní sleduje iný účel a prioritizuje zásadne ochranu dobromyseľnosti tretích osôb (napr. vydražiteľa) a nemôže sa dotýkať hmotnoprávných vzťahov vzniknutých z bezdôvodného obohatenia, pre vznik ktorého je bez významu, či bolo plnené dobrovoľne alebo na základe núteného výkonu rozhodnutia (uznesenie NS SR zo dňa 09.04.2014 sp. zn. 7Cdo 85/2013).

5. Aplikoval ustanovenia § 96 ods. 1,2,3, § 97 ods. 1,2,3, § 98 O.s.p., § 52 ods. 1,2,3,4, § 38 ods. 1,2, § 451, § 456, § 457 OZ.

6. O trovách konania rozhodol s poukazom na ustanovenie § 142 ods.1,2, § 146 ods. 1 O.s.p. a priznal úspešnému žalovanému náhradu trov konania v pomere 53,66%.

Obsah odvolania opatrovníčky žalovaného, vyjadrenia k odvolaniu

7. Proti výrokom III, IV tohto rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie opatrovníčka žalovaného. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok v napadnutých častiach zmenil, resp. zrušil a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V odvolaní uviedla, že so záverom súdu, že žalobca sa v časti vymožených trov exekúcie bezdôvodne neobohatil sa dá súhlasiť, avšak časť uplatnenej pohľadávky vo výške 325,44 eur (vymožené trovy exekúcie) je nutné právne kvalifikovať ako nárok na náhradu škody. Žalovanému celkom zjavne vznikla škoda tým, že mu exekútor zrazil aj sumu 325,44 eur. Protiprávnosť úkonu spočíva v tom, že žalobca pri podpise zmluvy s mentálne retardovaným žalovaným nepostupoval s náležitou odbornou starostlivosťou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa a takýmto konaním navyše naplnil znaky nekalej obchodnej praktiky. Žalobca si následne na súde v priamom rozpore s § 53a OZ uplatnil pohľadávku z neprijateľnej zmluvnej podmienky. V konaní vedenom na Okresnom súde Svidník pod sp.zn. 3 C 64/2013 žalovaný docielil povolenie obnovy konania vo veci vedenej na Okresnom súde Svidník pod sp.zn. 7Ro 67/2011 a následne v tomto konaní preukázal, že pohľadávka žalobcu je v celom rozsahu nedôvodná. Kauzálny nexus, teda príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti ako príčinou a škodou ako následkom je v predmetnej veci zrejmá. Rovnako nie je sporné zavinenie žalobcu, nakoľko je dané minimálne vo forme nedbanlivosti. Aj posledné 2 predpoklady vzniku nároku na náhradu škody sú teda splnené. Z uvedených dôvodov mal súd pohľadávku uplatnenú žalovaným vo výške 325,44 eur právne kvalifikovať ako nárok na náhradu škody a po preskúmaní jednotlivých predpokladov vzniku nároku na náhradu škody ju aj žalovanému priznať.

8. Žalobca vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhol rozsudok v napadnutej časti potvrdiť.

Hodnotenie odvolacieho súdu

9. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) v zmysle zásad uvedených v § 470 ods. 1 a 2 CSP, vzhľadom na včas podané odvolanie preskúmal rozsudok v jeho napadnutých častiach, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli súdu Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

10. Žalovaný v konaní vzájomným návrhom uplatnil nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktorého súčasťou boli trovy exekúcie vo výške 325,44 eur v dôsledku absolútnej neplatnosti zmluvy o pripojení. Súd tento nárok zamietol s poukazom na to, že vymožené trovy exekúcie nie sú majetkovým prospedom získaným žalobcom.

11. Žalovaný namieta, že súd mal ním uplatnený nárok predstavujúci vymožené trovy exekúcie vo výške 325,44 eur právne kvalifikovať ako nárok vyplývajúci z náhrady škody, keďže právne posúdenie je vecou súdu v zmysle zásady iura novit curia.

12. K tejto námietke odvolací súd poznamená, že civilné súdne konanie je ovládané zásadou iura novit curia (práva pozná súd). Účastníci konania nie sú povinní uplatnený nárok, ani obranu proti nemu právne kvalifikovať, pretože právna kvalifikácia veci je vecou súdu. Musia ale uviesť rozhodné skutočnosti,

ktoré umožnia súdu, aby uplatnený nárok alebo obranu proti nemu právne kvalifikoval. Súd tak skúma, či tvrdené skutočnosti možno podriaďiť pod hypotézu niektorej právnej normy tak, aby z dispozície tejto právnej normy bolo možné vyvodiť plnenie, prípadne určiť, či tu žalobcom požadovaný právny vzťah alebo právo je alebo nie je alebo potvrdiť také skutočnosti, ktoré bránia tomu, aby bolo žalobe vyhovené. Ak účastník uvedie rozhodujúce skutočnosti, z ktorých vyvodzuje ním tvrdený nárok alebo obranu proti nemu, ale s týmito skutočnosťami spája nesprávne právne následky, nie je súd viazaný právnym názorom účastníka a je povinný posúdiť vec podľa tých právnych noriem, ktoré na tvrdený a súdom zistený skutkový stav dopadajú (porov. uznesenie Najvyššieho súdu zo dňa 22. 09. 2010, sp. zn. 5 Cdo 196/2009).

13. Predpokladom na úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody je preukázanie porušenia právnej povinnosti, vzniku škody a príčinnej súvislosti medzi konaním alebo opomenutím (porušenie právnej povinnosti) a následkom (vzniknutou škodou). Vzniknutá škoda v podobe skutočnej škody alebo ušlého zisku musí byť spôsobená bez pochybností práve porušením právnej povinnosti.

14. Záver súdu o zamietnutí nároku z titulu nepreukázania bezdôvodného obohatenia bez posúdenia, či nie je možné predmetný nárok kvalifikovať ako nárok na náhradu škody je podľa názoru odvolacieho súdu predčasný. Ak preukázateľne došlo k úbytku v majetkovej sfére žalovaného zaplatením trov exekučného konania tým, že žalovaný bol v dôsledku postupu žalobcu donútený na základe rozhodnutia v exekučnom konaní zaplatiť súdnemu exekútorovi náhradu trov konania, ktorý by nenastal v prípade, ak by návrh na vykonanie exekúcie žalobca nepodal, ide o nárok na náhradu (tvrdenej) škody.

15. Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody, vzhľadom ku skutočnosti, že súd prvej inštancie prijal právny záver na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu bolo dôvodné zrušenie napadnutého rozsudku a jeho vrátenie súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 389 ods. 1, písm. c/ CSP).

16. Úlohou súdu bude doplniť dokazovanie za účelom posúdenia, či nie je možné nárok žalovaného na zaplatenie 325,44 eur pozostávajúci z trov exekúcie posúdiť ako nárok na náhradu škody, ktorá žalovanému vnikla, teda je potrebné doplniť dokazovanie a posúdiť, či sú splnené predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu žalobcu. Súd po doplnení dokazovania v zmysle záväzných pokynov odvolacieho súdu na zistený skutkový stav aplikuje právny záver s konkretizáciou právnej normy, podľa ktorej nárok posúdil. Svoju úvahu, ktorou sa bude riadiť náležite odôvodní. Jeho rozhodnutie musí zodpovedať zákonným kritériám podľa § 220 ods. 2 C.s.p.

17. O trovách odvolacieho konania rozhodne súd podľa § 396 ods. 3 CSP.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).